

ד. חינוך, הסברה והנצחה.

עבודת הוועדה חיזקה אצל חבריה את ההבנה שיש צורך לחזק בחברה הישראלית את התובנה על המחויבות לשניים מעקרונותיה הבסיסיים של מדינת ישראל:

- דבקות בכיבוד זכויות האדם.
 - היותה של ישראל מדינה יהודית עם קשרים מיוחדים לעם היהודי בתפוצות. הקשר המהותי הקיים בין שני עקרונות אלה דורשת רגישות מיוחדת ופעולות ממשיות בשני תחומים:
 - 1. במצב של הפרת זכויות האדם באופן כללי ובמצבי חירום.
 - 2. סיכון ביטחונם של היהודים בתפוצות באשר הם, כשהם נפגעים בשל היותם יהודים, ללא התייחסות מיוחדת לדעותיהם השונות.
- כדי למלא אחר צרכים אלה הוועדה ממליצה לפתח תוכניות של חינוך והסברה במספר מרחבים:
- במסגרות ההכשרה בשירות הציבורי.
 - בלימודים האקדמיים ובהכשרת מורים.
 - במערכת החינוך הממלכתית.
 - באמצעי התקשורת הממלכתיים.

פירוט הפעולות והתכניות שיש לקדם ולעודד את ביצוען:

1. השירות הציבורי:
 - בקורסים להכשרת עובדים שישמשו בשירות החוץ (כגון משרד החוץ, משרד הביטחון, משרד מסחר ותעשייה, וכיו"ב) יש לשלב יחידת לימוד שתעסוק בנושאים הללו:
 - רגישות לנושא הפרת זכויות האדם במשטרים השונים.
 - מודעות של נציגי המדינה לקשרים המיוחדים של המדינה עם העם היהודי בתפוצות.
 - מחויבות המדינה כלפי היהודים בכל מקום ובמיוחד במצבי חירום ושל הפרת זכויות אדם.
2. לימודים גבוהים באוניברסיטות ובמכללות:
 - לעודד את הקמתם של פרויקטים לתיעוד ומחקר במוסדות להשכלה גבוהה.
 - להעמיד לרשות האוניברסיטות את העדויות, את המסקנות ואת ההמלצות של הוועדה.
 - לקיים מפגשים וימי עיון.
3. מערכת החינוך הממלכתית:
 - לעודד את משרד החינוך לתכנן יחידות לימוד שמטרתן לפתח רגישות לבעיה של הפרת זכויות אדם, ולקשר הייחודי של מדינת ישראל כמדינה ציונית עם העם היהודי בתפוצות.
4. לעודד את השימוש בתקשורת באמצעי הבאים:
 - הקרנת סרטים מוכנים.
 - הפקת תכניות מיוחדות.
 - קיום דיונים עם מומחים ועדים.

- תחום ההנצחה הוא חשוב בפני עצמו הן בגלל ערכו המוסרי והרגשי, והן בשל הקשר עם יהודים ולא יהודים שנפגעו מהשלטון הצבאי בארגנטינה. בהיותנו בארגנטינה יכולנו להיווכח עד כמה חשובה לקרובי המשפחה נוכחותנו ונכונותנו להקשיב לעדותם עם הבנה רציונאלית ואמפטיה רגשית. נוכחנו לראות שהרגשתם שאינם לבד בכאבם ובצרתם היתה להם חשובה. הוועדה ממליצה על יוזמה ממלכתית להנצחת הנפגעים – יהודים ולא יהודים.
- א. בישראל הוקם **אתר הנצחה ביער בן שמן של קק"ל** על ידי הארגון הישראלי "ממוריה – למען הנעלמים בארגנטינה". באתר זה מונצחים אנשים שהועלמו בתקופת השלטון הצבאי, הוצב בו לוח זיכרון עם שמותיהם של עשרות נפגעים ואף הוקם בו גן משחקים ונטעו עצים לזכרם. שמדינת ישראל תאמץ ותתמוך באתר בשיתופה המלא של קק"ל. באתר יוצבו לוחות זיכרון נוספים עם שמותיהם של כל האנשים שקרוביהם ירצו בכך, וכן יורחב הפיתוח בצורה מתאימה.
- המדינה, בסיועה של הסוכנות היהודית לישראל, תזמין קבוצה את קרובי משפחה לבקר בישראל ולהשתתף בטקס לחנוכת האתר בחסות נשיא המדינה.
- ב. הוקם **אתר הנצחה וירטואלי באינטרנט** בסיועה של הסוכנות היהודית לישראל ובו החומרים הללו:
1. כל העדויות שהוגשו לוועדה – בעברית ובספרדית, תמונותיהם של הקורבנות שנמסרו לוועדה, וכל חומר נוסף שירצו לצרף בני המשפחות.
 2. דין וחשבון הוועדה והמלצותיה.
 3. הספר "לעולם לא עוד" בתרגומו לעברית, כדי שיהיה נגיש לכל אחד המעוניין לעיין ולהשתמש בו לכתובת עבודות. המזכירות לזכויות אדם של משרד המשפטים של ממשלת ארגנטינה, נתנה את הסכמתה לפרסום זה.
 4. דין וחשבון על גורל היהודים בעת המשטר הצבאי בארגנטינה ורשימת היהודים הנעדרים, שהוכן על ידי המרכז למחקרים חברתיים של ארגון הגג של יהודי ארגנטינה – דאיי"א.
 5. קישורים לאתרים באינטרנט ישראלים ובעולם שיש להם חומר או עוסקים בנושא זה.
 6. האתר הוקם בסיועה של הסוכנות היהודית לישראל ישתמש בתשתית הטכנית הקיימת במשרדי הממשלה (משרד החוץ?) וינהל על ידי האחראי למחקר של הוועדה.
 6. מידע על אירועים המתקיימים בישראל בקשר לנושא הנעדרים בארגנטינה.
- ג. להוציא לאור **ספר הנצחה**.